A°. 1856. N°. 226.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 25 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 21 September.

Betreffende de verwikkelingen ten aanzien van Montenegro, zijn de groote mogendheden het nopens eene der ter sprake gebragte punten van verschil eens geworden, te weten, ten aanzien van de grenzen van het vorstendom; — deze zullen geene uitbreiding erlangen. Daarentegen zijn de denkbeelden ten opzigte van de staatsregtelijke betrekkingen van het vorstendom, tegenover de Verhevene Porte, zeer uiteenloopend. Rusland verlangt, dat de onafhankelijkheid van hetzelve algemeen zal erkend worden. Oostenrijk begeert, dat de thans bestaande toestand voorshands zal worden behouden. Frankrijk en Engeland vorderen, dat aan Montenegro eene gelijksoortige Constitutie zal worden verleend, als Servie bezit. De Porte verzet zich inzonderheid tegen het russische ontwerp, en verlangt, vóór alles, dat hare Suzereiniteit over Montenegro als staatswet zal worden aangenomen. Eene der gewigtigste vragen in deze aangelegenheid is: wat behoort 'er te geschieden om de 120,000 Montenegrijnen in staat te stellen, ten einde hun onderhoud op eene eerlijke wijze te verdienen?

De berigten nopens de werkzaamheden van de commissie, belast met het afbakenen van de nieuwe grenzen van Bessarabie, zijn geenszins eensluidende. In 't algemeen komt men hierin met elkander overeen, dat de bezwaren, ten aanzien van het al of niet afstaan van Bolgrad, nog geenszins uit den weg zijn genomen, en dat te dien aanzien nog niets beslist is, terwijl Oostenrijk zoowel, als Porte, bij het eenmaal te dezer zake kenbaar gemaakte gevoelen volhardt.

— Op last van Z. M. den Keizer worden de alhier vereenigde leden van het Congres der natuuronderzoekers met de meeste onderscheiding behandeld. Ter hunner eere is eene buitengewone voorstelling gegeven in den Hof-schouwburg.

— Zooals bekend is, heeft de laatste algemeene bijeenkomst van de oostenrijksche prelaten moeten dienen om zich met de Regering te verstaan, nopens de maatregelen, welke aan de zijde van het burgerlijk bestuur worden gevorderd ter uitvoering van de bepalingen van het met den pausselijken Stoel gesloten concordaat. Naar men van eene geloofwaardige zijde verneemt, heeft men daarbij van den kant der Regering getracht te herstellen hetgeen bij het tot stand brengen van het genoemde verdrag, voor het belang van het burgerlijk bestuur, is verzuimd, doch altijd zonder het concordaat in deszelfs hoofdbeginselen te krenken. De prelaten hebben zich bepaaldelijk daartegen verklaard, en hebben begrepen, hunne toestemming niet te mogen verleenen aan eenige burgerlijke beschikkingen, door welke de kracht van het bedoelde heilige Verbond in 't minst, en al ware het alleen in schijn, zou worden verzwakt. Zij hebben echter tevens verklaard, bij de uitvoering van hetzelve de meeste matiging in acht te zullen nemen. De Regering heeft echter begrepen, daarin niet te kunnen berusten. Zij volhardt bij hare kenbaar gemaakte wenschen, en uit dien hoofde is 'er nog niets betreffende deze gewigtige zaak beslist.

PARIJS, 22 September.

Men komt hier meer en meer tot de overtuiging, dat de aangelegenheden van het kanton Neufchâtel geene aanleiding zullen geven tot andere dan diplomatieke moeijelijkheden. Ten gevolge van de spanning in het Napelsche hoort men thans weinig of niet meer spreken van de beweging in genoemd kanton.

Naar men verzekert, heeft zaturdag jl. een langdurig onderhoud plaats gehad tusschen den markies *Antonini*, den napelschen gezant, en graaf *Walewski*, denkelijk over de napelsche aangelegenheden. Wat in die conferentie is besproken, weet men niet. Dit alleen wordt gemeld, dat het gesprek dikwerf zeer levendig is geweest.

De bodems, welke zijn aangewezen om naar Napels te stevenen, onder het bevel van den vice-admiraal *Tréhouart*, zijn: de linieschepen *Bretagne*, *Ulm*, *Algésiras*, *Napoleon*, het stoomfregat *Isly*, de stoomkorvet *Duchayla* en het stoomjagt *Mégère*. — Het baart nogal verwondering, dat de *Moniteur* tot dusver omtrent de maatregelen, ten aanzien van Napels te nemen, het stilzwijgen bewaart. Sommigen verzekeren, dat de heer *von Hubner* te Marseille wordt verwacht, en dat hij zich van daar onverwijld naar Biaritz zal begeven.

— De inhoud der berigten uit Konstantinopel, loopende tot den 4den September, wordt hier als van eenig belang beschouwd. Het besluit der oostenrijksche Regering om de vorstendommen vooreerst nog niet te ontruimen, schijnt genomen te zijn in overeenstemming met de turksche bewindslieden, 't welk men ook meent te moeten afleiden uit de omstandigheid, dat de baron *von Koller*, de oostenrijksche gedelegeerde in de commissie voor de reorganisatie der vorstendommen, met groote plegtigheid het grootkruis der hongaarsche orde van Sint-Stefanus, uit naam van zijnen Souverein, aan den Sultan heeft overhandigd. Men verzekert, dat den dag, waarop deze plegtigheid heeft plaats gehad, de britsche gezant den Sultan heeft overgehaald om de orde van den Kouseband aantenemen.

Vermoedelijk geeft de verlenging van den duur van het bezetten der vorstendommen door Oostenrijk aanleiding tot het voortdurend verblijf van fransche en engelsche oorlogschepen in den Bosporus, onder voorwendsel, dat de zwarigheden betreffende Bolgrad en het Slangen-eiland niet uit den weg zijn geruimd.

PARIJS, 23 September.

De *Moniteur* meldt, dat de duurte der levensmiddelen en de hoog opgedreven huishuren de aandacht des Keizers niet zijn ontgaan; dat sedert het jaar 1852, in stede van 1565 afgebroken huizen, 6552 nieuwe zijn gebouwd; — dat voor de arbeidende klassen ruime gelegenheid aanwezig is om aan werk te geraken, en dat het verhoogde arbeidsloon eenige vergoeding oplevert voor het eerstgenoemde bezwaar, terwijl, ten gevolge van de nieuw gebouwde woningen, de huishuren gewisselijk eerlang zullen dalen.

— Naar luid van bijzondere berigten uit Madrid van 22 September, hebben de heeren *Legada*, onder-secretaris bij het dep. van Financien, en *Sancho*, bestuurder der nationale goederen, hun ontslag als zoodanig verlangd.

— De laatste herderlijke brief, welke door den bisschop van Arras is gezonden aan zijne onderhebbende geestelijkheid, ter zake van het onderwijs in de gemengde scholen, heeft aanleiding gegeven tot menigvuldige vertoogen van de zijde van protestantsche huisgezinnen. De engelsche consul te Boulogne heeft zich ten taak gesteld om optetreden als de persoon, die de klagten zijner landslieden, welke hunne kinderen naar fransche scholen hebben gezonden, ter kennis van de bevoegde magten zou brengen. Bij circulaire van 13 September heeft de heer *Rouland*, de minister van Onderwijs, de verzekering gegeven, dat de vrijheid van onderwijs zou worden geëerbiedigd in al de door den Staat erkende scholen.

Thans heeft de bisschop van Arras tot toelichting van den eerste een tweeden herderlijken brief uitgevaardigd, in welken onder anderen voorkomt, dat er onderscheid moet worden gemaakt tusschen het *lijdelijk* dulden van ketterij en het *werkdadig* verbreiden van kettersche beginselen.

— Berigten van 18 September uit Rome houden in, dat dien dag het aangekondigde consistorie had plaats gehad, in 't welk den prelaat *Viale-Prela* den kardinaalshoed was gegeven. De genoemde kerkvoogd zou slechts kort in Rome blijven en van daar naar Bologna vertrekken, waar, volgens *l'Univers*, zijne komst met ongeduld werd te gemoet gezien.

LONDEN, 22 September ('s avonds).

De parijssche correspondent van de *Times* stelt, in zijn brief van gisteren namiddag, het uit Londen ontvangen berigt van het terugroepen der engelsche en fransche gezanten uit Napels en van het derwaarts zenden van een eskader, als te voorbarig voor. „Dat berigt (dus vervolgt hij), ofschoon voor het tegenwoordige ongegrond, zal echter waarschijnlijk later bevestigd worden, vooral wat betreft het afbreken van de diplomatieke betrekkingen met het napelsche gouvernement, waartoe het, naar men denkt, zekerlijk zal komen. Het is moeijelijk te voorspellen, welken invloed deze onvriendelijke demonstratie op het publiek in Napels zal hebben; maar indien de zaken verder gedreven worden, en fransche en engelsche oorlogschepen in de baai verschijnen, is volgens veler gevoelen een opstand te verwachten. De Koning schijnt alle maatregelen van voorzorg te nemen tegen het geval van een oproer. Ten aanzien van de stemming der bevolking luiden de tijdingen uit Napels verschillend: maar, als men ze zorgvuldig overweegt en daarbij ook in aanmerking neemt dat zij door partijzucht overdreven kunnen zijn, moet men toch tot de overtuiging komen dat daar veel ontevredenheid en een sterke revolutionaire geest heerscht. En is dit wel anders te verwachten onder zulk een drukkend en tiranniek regerings-stelsel? Wij zullen zien, welken indruk het terugroepen der gezanten op Koning *Ferdinand* zal maken. Indien dat geene verandering te weeg brengt, zullen Engeland en Frankrijk verpligt zijn een verderen stap te doen. Het terugroepen der gezanten wordt hier als buiten twijfel beschouwd. Heden ochtend is een beambte met depeches naar Napels vertrokken, waarin, naar men denkt, den heer *Brenier* last gegeven wordt om zijne passen te vragen. Men spreekt van een *ultimatum*, hetwelk door eene vloot naar Napels overgebragt zal worden; maar dit is louter een gerucht. De zaak wordt zeer gewigtig en begint natuurlijk de aandacht in groote mate tot zich te trekken."

— De *Brunswick* (80 st.) is verl. vrijdag van Plymouth naar Cadix vertrokken. De *Dauntless* (24 st.) zou heden, insgelijks van Plymouth, de reis naar de Middellandsche-zee aannemen.

— Uit officiële opgaven blijkt, dat gedurende den laatsten oorlog alleen te Portsmouth meer dan 150,000 militairen en 7500 paarden ingescheept en ontscheept zijn. — Sedert Mei jl. zijn niet minder dan 60,000 man in die zeeplaats doorgetrokken, en op één dag zijn er 6000 ontscheept.

— Reeds voor ongeveer een paar jaren is bepaald, dat het tot dus ver voor de levering der kleedingstukken aan het leger bestaande stelsel, volgens hetwelk de kollonels der regimenten met die levering belast zijn en daarvan groote voordeelen genieten, zou worden afgeschaft, en dat voortaan de kleedingstukken regtstreeks van staatswege aan de militairen verstrekt zouden worden; maar n'thoofde van de deswegens nog loopende leverings-contracten heeft men niet dadelijk die nieuwe verordening kunnen invoeren. Dat zal nu geschieden met den aanvang van het nieuwe financiële dienstjaar, te weten 1e April aanst. Deze verandering zal niet alleen eene aanzienlijke besparing voor de schatkist opleveren, maar ook eene zeer belangrijke verbetering van de kleedingstukken zelven. Al de equipements-stukken zullen, voor dat zij aan de manschappen uitgereikt worden, aan eene herhaalde keuring onderworpen zijn. Alleen bij de garde-brigade zal de besparing in het eerste jaar 3,500 p. st. bedragen.

— De stemming der beurs blijft flaauw.

BRUSSEL, 23 September.

Heden wordt alhier de 26ste verjaardag van de vestiging der belgische onafhankelijkheid gevierd. Als naar gewoonte zullen de feesten vier dagen duren. De plegtigheid is geopend met een salvo van 21 kanonschoten. In den voormiddag is in de hoofdkerk eene lijkdienst gevierd ter nagedachtenis dergenen, die in den strijd van het jaar 1830 zijn gesneuveld. Bij het altaar was een troon geplaatst voor Z. M., die zich bij de godsdienstoefening heeft laten vertegenwoordigen door den hofmaarschalk, graaf *de Marnix*, en eenige adjudanten. Geen der leden van de vorstelijke familie heeft de plegtigheid bijgewoond, en de in het koor voor de openbare magten bestemde zitplaatsen zijn grootendeels ledig gebleven. Aanwezig zijn geweest de ministers van Buitenl. Zaken, Justitie, Financien en Openbare Werken.

Na den afloop dezer plegtigheid heeft de compagnie jagers, welke daarbij de dienst had verrigt, zich, met het muziekcorps van het regiment aan het hoofd, begeven naar de Place-des-Martyrs, ten einde uit naam der natie hulde te brengen aan de gesneuvelden van 1830. Na deze militaire hulde hebben de September-gekwetsten in optogt zich naar het genoemde plein begeven.

De stad heeft geen zeer feestelijk voorkomen, en de volksmenigte op de straten is weinig talrijker, dan op een gewonen zondag. Men maakt de opmerking, dat na de schitterende Julij-feesten er ook geen buitengewone toevloed van vreemdelingen kon worden verwacht. — Het weder was daarenboven heden zeer ongunstig. — Morgen zullen de feesten worden voortgezet.

— Gisteren is in de Gothische zaal van het Stadhuis het Congres voor de handels-aangelegenheden geopend. De heer *Ch. de Brouckere*, de burgemeester van Brussel, heeft het voorzitterschap aanvaard met eene aanspraak, waarin hij heeft verklaard, dat hij vooral gevoelig was voor het blijk van welwillendheid der Vergadering, omdat hij het was geweest, die de beraadslaging heeft geleid in 1847, toen de zaden waren gelegd, waarvan men thans de vruchten mogt verwachten.

Daarna is mededeeling gedaan van de namen der 24 onder-voorzitters, welke den heer *de Brouckere* ter zijde zullen staan. Onder dezen komen voor Nederland voor de heeren *Ackersdijk* uit Utrecht, *Koenen* uit Amsterdam, en *Reepmaker* uit Rotterdam.

In de eerste plaats is gehandeld over het aan de orde van den dag gestelde punt, aangaande de hervormingen, welke gedurende de tien laatste jaren in de verschillende landen zijn ingevoerd, — de rigting van de openbare meening, — de verkregene uitkomsten. De heer *Elink Sterk*, een der gedelegeerden uit Nederland, heeft daarop verslag gedaan omtrent den toestand van dat Rijk, en doen uitkomen, dat men daar sedert 1847 het liberale stelsel zooveel mogelijk in toepassing heeft gebragt, zoodat van Nederland weinig of niets meer kon worden gevorderd, maar daarentegen die Staat veel van andere natien mogt eischen.

De heer *Matthijssens* uit Antwerpen is tegen de redenen van den vorigen spreker opgekomen, en heeft onder anderen de aandacht gevestigd op het door Nederland gevolgde koloniale stelsel, 't welk alles behalve liberaal was. De genoemde afgevaardigde heeft zich voorts ongunstig uitgelaten over de werking der nederlandsche Handelmaatschappij. — Het gesprokene door den heer *Matthijssens* is gedeeltelijk wederlegd door den heer *Reepmaker*, die de zwarigheden heeft doen uitkomen, welke gepaard gaan met de wijziging van het koloniale stelsel. Voorts heeft deze afgevaardigde verklaard, dat hij niet wilde optreden als een blind verdediger van de Handelmaatschappij, maar dat men het oog niet mogt sluiten voor het goede, 't welk door die instelling is gesticht. Volgens dien spreker maakt men zich bij de opsomming van de nadeelen der Handelmaatschappij gewoonlijk zeer aan overdrijving schuldig. — De heer *Elink Sterk* heeft zich voorbehouden om nader terugtekomen op de beschouwing van den heer *Matthijssens*, die zich, onder anderen, ook had beklaagd over den tegenstand, welken in Nederland diegenen ondervinden, die spoorwegen willen aanleggen, ten bevordering van den doorvoerhandel over belgisch en nederlandsch grondgebied naar Duitschland.

Nadat verslag was gedaan omtrent den toestand van Groot-Brittannie, Hamburg en Spanje, en de voorzitter de afgevaardigden, die nog rapporten hadden uittebrengen, had uitgenoodigd om toch vooral daarbij kort te zijn, opdat men weldra mogt overgaan tot het bespreken van praktische onderwerpen voor de toekomst, — is de vergadering tot morgen verdaagd.

'S GRAVENHAGE, 23 September.

Z. M. de Koning heeft, op het daartoe gedane verzoek, eervol ontslag verleend aan den heer mr. *L. J. van Maanen*, uit zijne betrekking van raadsheer in het provinciaal geregtshof van Zeeland, en aan den heer mr. *P. Alvarez van Diggelen*, uit zijne betrekking van griffier bij het kantons-geregt te Heinkens Zand.

— Bij besluit van 12 September heeft Z. M. de statuten goedgekeurd van de te 's Gravenhage gevestigde vereeniging tot daarstelling van een geneeskundig gesticht voor minderjarige idioten, en mitsdien erkenning van die vereeniging als regtspersoon.

— De mededeeling des Konings, in de aanspraak van den Troon, dat de onschendbaarheid van al wat tot het ge-

bied van het geweten behoort (eene der voorvaderlijke overleveringen van het Huis *van Oranje*) H. D. bewogen heeft naar middelen omtezien, ten einde de bezwaren van zeer velen tegen de ontworpen regeling van het volks-onderwijs zoo veel mogelijk op te heffen, en van den wensch des Konings om aan Nederland schoolinrigtingen te verzekeren, in welke het godsdienstig karakter der natie, sedert eeuwen door het Christendom gevormd en ontwikkeld, wordt geëerbiedigd, wordt in het ontwerp adres der Tweede-Kamer beantwoord, met de aanmerking, dat het wets-ontwerp op het lager onderwijs thans geen verder uitstel gedoogt; dat het gevoelen der Kamer over dit gewigtig onderwerp bekend is, en dat het staat uitgedrukt in het verslag der Kamer over het vroeger ingediend wets-ontwerp.

Velen vleijen zich, dat de meerderheid der Kamer dergelijk antwoord, als lijnregt in strijd met de vervulling der wenschen des Konings, niet zal goedkeuren, en op deze heeft het ontwerp een zeer ongunstigen indruk gemaakt, vermits, indien de meerderheid er zich mede mogt vereenigen, dit, volgens het gevoelen van bevoegde beoordeelaars, aanleiding kan geven tot belangrijke verwikkelingen.

's GRAVENHAGE, 24 September.

Z. M. heeft den kapt. ter-zee *Wolterbeek*, bevelhebber van de *Merapi*, aan boord van welken bodem Z. K. H. de Prins *van Oranje* eene buitenlandsche reis heeft ondernomen, in een bijzonder gehoor ontvangen.

— Bij het in de Tweede-Kamer ingediende ontwerp ter schulddelging wordt voorgesteld, daartoe een bedrag te besteden van *f* 5.022.525-39, terwijl alsdan vermoedelijk van het dienstjaar 1854 zullen overblijven *f* 255,163, en van het dienstjaar 1855 *f* 401.451, waaraan bij de wet eene verdere bestemming zal kunnen worden gegeven.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden is beraadslaagd over het adres van antwoord op 's Konings aanspraak.

De heer *Oosting* heeft verklaard, zich geenszins met de algemeene strekking te kunnen vereenigen. Hem is voorgekomen, dat het ontwerp is gedeeltelijk een weerklank, gedeeltelijk een zelfstandig adres, en dit laatste is hem, in de gegevene omstandigheden, min wenschelijk toegeschenen. Hij verlangt, dat men zich op een onzijdig standpunt zal houden, en de daden der nieuw benoemde ministers afwachten, alvorens zich ten aanzien hunner staatkunde te verklaren. Na de koninklijke verklaring, nopens het eerbiedigen van de vrijheid van het geweten, vermeent hij, dat in dit opzigt geene vrees voor de toekomst kan bestaan.

De heer *de Brauw* heeft zich almede tegen de algemeene strekking van het adres verklaard, en vindt in het opstel eene taal, die meer voegt aan vertegenwoordigers eener Republiek tot een President. Het is hem opgevallen, dat, terwijl in de aanspraak wordt gewaagd van de liefde der bevolking tot den Koning en zijn Huis, dit in het eerste ontwerp geheel was voorbijgegaan, en eerst later daarin is gebragt. Hij heeft ook in het ontwerp een blijk van wantrouwen tegen het Kabinet bespeurd, zonder dat men door daden daartoe geregtigd kan worden geacht.

De heer *de Kempenaer* heeft zich met kracht tegen het ontwerp verklaard, als in strekking ongrondwettig, en miskennende den eerbied aan den Koning verschuldigd, door van Z. M. mededeelingen ten aanzien der slavernij te vorderen, die alleen door de ministers kunnen worden gegeven; — en onvoegzaam, ter zake van de aanmerkingen, nopens de sluiting der vorige zitting, waarbij de Koning gebruik heeft gemaakt van een regt, 't welk Z. M. bij de Constitutie als eenen constitutionelen Vorst is toegekend en opgedragen.

De heer *v. Deinse* heeft zich tegen de strekking verklaard, omdat daarbij alleen blijkt van koelheid en wantrouwen; in stede van welwillenheid en vertrouwen, 't welk in dergelijke adressen ten allen tijde als wenschelijk is beschouwd, en heeft zich bepaaldelijk verklaard tegen de wijze, op welke in het ontwerp van de aangelegenheid van het openbaar onderwijs is gewaagd.

Ook de heer *Schimmelpenninck* heeft zich tegen de algemeene strekking verklaard. Hij heeft te kennen gegeven, het aftreden van de vorige ministers, inzonderheid van dien van Binnenl. Zaken, te hebben betreurd, maar geene redenen te vinden om nu reeds een bepaald wantrouwen ten aanzien hunner opvolgers te betoonen.

Z. E. de minister van Justitie heeft de redenen medegedeeld, die aanleiding hebben gegeven tot de jongste verandering van het ministerie, en daar bij doen uitkomen dat de vorige minister van Buitenl. Zaken reeds in het vorig jaar zijnen wensch had te kennen gegeven om zijn ontslag te erlangen, en na het sluiten van den vrede, daarbij heeft volhard; — dat als toen ook ter sprake is gekomen de aangelegenheid van het openbaar onderwijs; — dat Z. M., levendig getroffen door de bezwaren, welke zich tegen het voorgesteld ontwerp hadden voorgedaan, had te kennen gegeven, dat H. D., al werd het aangenomen, zich toch verpligt zoude vinden om er zijn zegel niet aantehechten; — dat, terwijl de toenmalige minister van Binnenl. Zaken zich niet bevoegd rekende om mede te werken tot het bijeenbrengen van een Bewind, 't welk zoude strekken om, door de voordragt van een gewijzigd ontwerp, aan 's Konings wensch te voldoen, hij minister zich met deze zoo bezwaarlijke taak heeft belast en het aan de welwillenheid zijner ambtgenooten heeft te danken gehad, daar in te zijn geslaagd.

Wat de te volgen staatkundige gedragslijn van het ministerie betreft, heeft Z. Exc. verklaard, dat deze geene andere is, dan om aan 's Konings wensch, in eene verzoenenden zin, te beantwoorden; dat het Bewind geene terugwerking beoogt; geenszins terug wenscht dat gene, 't welk niet meer bestaat, en dat de mannen, die daartoe geroepen zijn, getrouw zullen blijven aan den eed, dien zij op de Grondwet van den Staat hebben afgelegd, en geene haarbreedte daarvan zullen afwijken, maar zich daarbij, steunende op hoogere kracht, krachtig zullen betoonen.

De heer *van Zuylen* heeft aangevoerd, dat de commissie heeft gemeend, dat in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden het de pligt der Kamer was om een adres van antwoord te geven, 't welk geen *weerklank* was van de aanspraak, maar wel eene *weerspraak*. De spreker betoogt, dat zulks noodig was, vooreerst omdat men ten eenemale onbekend is met de redenen, welke aanleiding hebben gegeven tot de optreding van het tegenwoordige Kabinet, ter vervanging van een ministerie, 't welk wel fel bestreden is geworden, doch wat het hoofdbeginsel, afscheiding van Kerk en Staat betreft, toch de meerderheid in de Kamer ook na de laatste verkiezingen had. Vrees, dat het nieuwe ministerie in den geest der minderheid werkzaam zal zijn, noopt de Kamer alzoo om meer bepaald voor haar gevoelen uittekomen, De spreker heeft verder aangemerkt, dat in de aanspraak niets voorkomt, omtrent de gezindheid der ministers, betreffende het onderwijs. Ingeval deze eene rigting mogten willen volgen, strijdig met de antecedenten der Kamer, dan moet deze de bewindslieden waarschuwen, dat zij eene onmogelijke taak op zich hebben genomen. In de derde plaats betoogde de spreker, dat de Koning met zijn ministerie de Regering uitmaakt en de Kamer, door onbewimpeld voor haar gevoelen uittekomen, alleen de Regering en geenszins den Koning treft. Het verwijt, alsof het adres van antwoord oneerbiedig, koud, argwanend of onvoegzaam zou zijn, is alzoo, naar zijn inzien, geheel ongegrond. Hij erkent ten slotte, dat hetgeen door den minister van Justitie in het midden is gebragt, grond tot geruststelling kan opleveren, al is nog niet alles, wat aanleiding tot wantrouwen geeft, opgehelderd.

De beraadslaging is daarop gesloten. De algemeene strekking van het ontwerp is met 47 tegen 20 stemmen goedgekeurd.

Tegen hebben gestemd de heeren *Hoekwater*, *de Kempenaer*, *Mackay*, *Oosting*, *v. Rappard*, *v. Deinse*, *Kien*, *v. Reede*, *Stolte*, *Groen*, *Schimmelpenninck*, *v. Franck*, *Elout*, *v. Heyden*, *Baud*, *v. Forcest*, *Hoffman*, *v. Lynden*, *de Brauw* en *Delprat*.

Daarop is men overgegaan tot de overweging der bijzondere §§.

[Met deze overweging is men gevorderd tot § 6 van het ontwerp. Al de voorgaande zijn aangenomen, als mede een amendement van den heer *Rochussen*, nopens de vermindering van lasten. Op § 6 heeft de heer *Groen* een amendement voorgesteld, meer in den zin van de aanspraak en strekkende tot het verlangen van eene regeling van het onderwijs, overeenkomstig de behoeften van eene, op weinige uitzonderingen na, christelijke bevolking. Daarover zal morgen worden beraadslaagd.]

HAARLEM, 24 September.

Telegrafische depeches houden in, dat de fransche *Moniteur* een verslag behelst omtrent de laatste expeditie naar Kabylie, waaruit blijkt, dat dezelve weldra ten einde zou zijn gebragt.

Het te Londen uitkomende dagblad de *Globe* meldt, dat 27 soldaten en 4 onder-officieren van het italiaansche legioen bij hunne te huiskomst waren gevangen genomen en dat 14 personen, geboren in Lombardije, naar Mantua waren gezonden, om voor een krijgsraad te worden teregtgesteld. De engelsche vertegenwoordiger in Toscane en Parma had geprotesteerd.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

24 *September* 1856. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	61$\frac{9}{16}$	62	61⅞
" "	3	"	73	¾	73⅝
" "	4	"	93¼	½	93⅝
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	89⅞	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	131½ resc.	129½	cont.
Oost-Indische Leening	4	"	93¼	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. " "	4½	pct.	—		—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	"	101½	⅝	—
" " 1828/1829	5	"	101	¼	—
Certificat. " 1831/1833	5	"	—	—	—
" " 1840	4	"	82½	¾	82½
" bij Stieglitz	4	"	82	½	82
" " " N.	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	"	—	—	—
Certific. van "	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	62⅝	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼	"	23$\frac{13}{16}$	24	23$\frac{13}{16}$
"	3	"	—	—	—
" Binnenl.	3	"	38¼	$\frac{7}{16}$	38¼
Amortisable			6⅝	—	—
Bew. Coupon			5$\frac{11}{16}$	¾	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
" " "	4	"	—	—	—
" Metaliek	5	"	72¾	73	72$\frac{15}{16}$
" " N. 1849 à 1854	5	"	81⅞	82⅛	82
" "	2½	"	37¾	⅞	—
BELGIE,	2½	"	—	—	—
Rothschild,	2½	"	50$\frac{7}{16}$	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1821, £ 100	5	"	98⅝	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3	"	43½	¾	43½
" differed	3	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 corto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	"	—	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4	"	28¾	29¼	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	20½	$\frac{11}{16}$	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	21	$\frac{1}{16}$	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 101¾. Oostenrijk Nat. Metall. 74⅝ à ⅞. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4⅞. Columbia Equador 14⅓ à ⅜. Grenada obl. uitgest. 6$\frac{15}{16}$ à 7. Oostenr. Bank-Actien *f* 1210 à 1215. Rusland bij *Stieglitz* 5de ser. 91¼ à ½; 6de ser. 93. Disconto 4½. — Beleening 4½. Prolongatie 5.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit.

Tot Nut des Obligatie-Handels.

J. BRASKAMP, Pres.

De beurs blijft aanhoudend in eene gedrukte stemming. De binnenl. fondsen vonden echter ter slotte eenige koopers, waardoor de prijzen iets verbeterden.

LONDEN, 24 September. De 3 pc. gecons. resc. 93⅞ à 94. Spanje 1¼ pc. 24⅜ à ⅝. Rusland 4¼ pc. 97.

PARIJS, 24 September. De 3 pc. renten 69 fr. 20. Spanje 3 pc. 39.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Augustus. *Tarwe* ruim prijsh.; 127 ℔ o. w. b. Pools. *f* 530; 129 ℔ b. dito *f* 500; 128 ℔ r. b. dito *f* 470; 123 ℔ w. b. dito *f* 495; 124 ℔ Norder *f* 425; 133 ℔ Kub. *f* 380, *f* 385.

Gedroogde *Rogge* hooger. Ongedr. zeer vast; 121 ℔ Pommer *f* 270; 118 ℔ Petersb. *f* 250; 120 ℔ Americ. *f* 285; 118 ℔ Stokholmer *f* 256, *f* 260.

Garst *f* 4 à *f* 6 hooger; 114 ℔ Deens. *f* 260; 100 ℔ Vries. w. *f* 215. — *Koolzaad* Kromh. *f* 486, *f* 498; Waard en Groet *f* 459; Haarlemm. *f* 15. — *Lijnzaad* in een doen; 107, 108 ℔ Arch. *f* 315; 113 ℔ Bessarabie *f* 357½.

AMSTERDAM, 24 September. *Raapolie* flaauw; ord. cond. *f* 51½; vliegend *f* 50; oplevering in een doen; p° Oct. *f* 49¾; p° Nov. *f* 49½; p° Dec. *f* 49¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 41¼; vliegend *f* 40; p° Oct. *f* 39¼. *Hennepolie* ord. cond. *f* 46¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 24 September. Den 23sten dezer in Texel binnengekomen: *Esther Francis*, Crocker, Newjork; de stoomb. *Ondine*, Grangemouth; *West-Friesland*, St. Petersburg, met verlies van roer, is door twee loodsvaartuigen en eene stoomb. binnengebragt. Gisteren nog: *Vortex*, Raymond, Darien. Niets uitgezeild. Wind z.

Den 23sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Beatitude*, Calverson, Poole; *Emilie*, Bosser, Swansea; *Vaillant*, Harley, Newcastle; de stoomb. *Pelican*, Liverpool en *Elve*, Hamburg. Gisteren nog: de stoomb. *Therese*, Grangemouth; en uitgezeild: de stoomb. *Batavier* en *Schiedam*, beide naar Londen.

Den 4den dezer van de Piraeus uitgeklaard: *Argo*, Scherpbier, Salonica.

Den 15den dezer van Livorno uitgezeild: *Hendrika Gesina*, Kwint, Amsterdam.

Den 16den dezer te Genua binnengekomen: de stoomb. *Rhône*, Rott.

Den 8sten dezer van Gibraltar uitgeklaard: *Maria Johanna*, van der Gaauwe, Villanova.

Den 4den dezer van Porto uitgeklaard: *Harberdina*, Reinink, Galatz naar Amsterdam.

Den 15den dezer van Abbeville uitgezeild: *de Hoop*, Jonkhoff, Elseneur.

Den 13den dezer op de hoogte van Goudstaart: *Anna Justina*, Siedenburg, Amsterdam naar Hongkong.

Den 17den dezer op de hoogte van de Singels: *Maria Catharina*, Poel, Rotterdam naar Liverpool; alles wel aan boord.

AMSTERDAM, 23 Sept. De Engelsche schooners *Chase*, kapt. Hill en *Margareth*, kapt. Williams, beide van Newcastle naar Zierikzee, zijn, volgens brief van Vlissingen van 21 dezer, 19 dito voor ter Veere gestrand; eerstgemelde is een weinig lek geworden; laatstgemelde heeft een anker en ketting verloren, is op de Onrust plaat gedreven en zal waarschijnlijk weg zijn; men is bezig de inventaris te bergen.

230ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

3de Lijst. N°. 8715, 14193, 15058, ieder een prijs van *f* 1000.

Sedert 10 September is bij de uitgevers der *Haarlemsche Courant* de volgende liefdegift ontvangen:

Voor de noodlijdenden in de gemeenten Dongen enz. in N.-Braband (zie H. C. van 29 Aug.): van G. P. en M. 3 coup., te zamen *f* 23,51.

24 September.

*** Kerkvoogden der Hervormde gemeente te Everdingen, betuigen hunnen dank voor de gaven, die zij, ten gevolge hunner advertentie ontvingen, tot herstel hunner kerkelijke gebouwen: van J. L. te Hillegom *f* 10; van S. v. B. te Zutphen *f* 3,09; van van L. J. te Amsterdam *f* 2,97; van J. A. H. Rotterdam *f* 1,23½; van V. C. D. te Utrecht *f* 12,37½; van N. te Leeuwarden *f* 2,47½; uit Lienden *f* 15. Te zamen *f* 47,14½.

De predikant alhier ontving nog uit Lienden voor *Protestantsche* behoeftigen *f* 15; en uit Waddingsveen voor minvermogenden *f* 10.

*** DANKBETUIGING.

Bestuurderessen van de *Loterij*, ten behoeve van het fonds voor een te stichten *Weeshuis* bij de Hervormde Gemeente te Koog a/d Zaan, rekenen het zich na afloop van dezelve tot eenen aangenamen pligt, om haren opregten dank te betuigen aan allen, welke hare onderneming zoo ruimschoots en boven verwachting wel hebben willen ondersteunen.

Mogten zij die deelneming niet alleen van hare plaatsgenooten uit elken stand ondervinden, ook zoo velen alhier niet woonachtig, hebben door hunne bereidwilligheid in het nemen van Loten en het schenken van Voorwerpen getoond, dat dáár, waar het een goed doel geldt, men steeds bereid is hiertoe mede te werken. Deze voor haar zoo streelende ondervinding zal voorwaar tot eene blijvende herinnering strekken. De Bestuurderessen voornoemd,

Koog a/d Zaan, *September* 1856. Namens dezelve, T. SMIT, Voorzitster.

*** MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER BOUWKUNST.

Aan de Leden wordt berigt dat tot Penningmeester is benoemd de Heer G. MOELE, ter vervanging van den Heer A. C. PIERSON, die als Bestuurder is afgetreden, onder dankbetuiging van het bestuur voor de vele diensten en bemoeijingen gedurende een tiental jaren als Penningmeester aan genoemde Maatschappij bewezen.

Namens Bestuurderen der Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst,
A. N. GODEFROY, Secretaris.

ATHENAEUM ILLUSTRE,
TE AMSTERDAM.

DE RECTOR VAN DEN ILLUSTRISSIMUS SENATUS STUDIOSORUM AMSTELODAMENSIUM brengt ter kennis van alle belanghebbenden, dat de INSCHRIJVING bij het AMSTERDAMSCHE STUDENTENCORPS, terstond na de Inschrijving bij het Athenaeum Illustre zal kunnen geschieden, ten Huize van den Heer A. SNELLEN (Warmoesstraat, over de Kerksteeg, bij *Barneveld*), van 23—28 Sept., des Morgens van 10—3 ure.

Amsterdam, 22 *September* 1856.
A. PLOOS VAN AMSTEL, Rector.

*** Ondertrouwd:
ORSOY A/ RHEIN, 21 September 1856. Eenige kennisgeving.
W. H. J. DICKE, Wedur. van *C. M. Ulrich*, en A. RÖMER.

*** Getrouwd:
LEEUWARDEN, 17 Sept. 1856.
A. SINGELS Nzoon en S. HAVERSCHMIDT.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *B. M. ROIJAARDS* van *SCHERPENZEEL*, geb. *VAN NAAMEN*.
UTRECHT, 21 September 1856.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *A. DE LANGE*, beviel heden van eene DOCHTER. E. DEKKER.
WESTZAAN, 22 September 1856.

*** OUDSHOORN, 23 September 1856. Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot *C. D. BICKER TOP*, voorspoedig van eene DOCHTER.
W. C. WERNINK.

*** Op heden ontsliep zeer zacht, na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 68 jaren, onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder, de Wel-Edel-Gestrenge Heer SIMON TIERENS, Oud Hoofd-Ingenieur van 's Rijks Waterstaat, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.
C. G. TIERENS, *uit aller naam.*
UTRECHT, 19 September 1856.

*** Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van 54 jaren, onze teedergeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe PHOEBE HITZERA THEMMEN, Weduwe den Wel-Edel Zeer Geleerden Heer *A. J. Verbeek*. Hoe zwaar ons deze hernieuwde slag treft zal ieder beseffen, die de waardige overledene gekend heeft.
Uit aller naam, Dr. H. VERBEEK.
AMSTERDAM, 19 September 1856.

*** Heden overleed ons hartelijk geliefd jongste Kindje COENRAAD WILLEM, acht maanden oud.
F. L. SCHLINGEMANN.
E. SCHLINGEMANN, geb. VAN PREHN.
ARNHEM, 20 September 1856.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Tot innige droefheid van mij, mijne Kinderen en wederzijdsche Betrekkingen, overleed heden mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, JACOBA VAN WESSEM, in den ouderdom van ruim 55 jaren.

BEVERWIJK, 20 September 1856. — C. STUMPHIUS.

Algemeene kennisgeving.

** Heden overleed, tot onze bittere smart, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, Mr. ANDRIES ABRAHAM DILLIÉ, in leven Procureur bij de Regtbank ter dezer Stede, en Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van ruim 65 jaren.

LEYDEN, 19 September 1856. — *Uit aller naam,* A. DILLIÉ.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Op verlangen van den overledene, zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

** Op den 20sten dezer maand behaagde het de Voorzienigheid plotseling tot mijne bittere droefheid tot zich te nemen, mijnen onvergetelijken Echtgenoot, den Heer J. A. RAMAER, in leven Notaris alhier.

Wat ik in hem verlies kunnen alleen zij beseffen die hem gekend hebben; weenende staar ik met mijne Ouders en zijne hoog bedaagde Moeder, wier steun en hoop hij was, thans op zijn zielloos overschot. God sterke mij om dezen zwaren slag gelaten te dragen, en hoop eenmaal met mijn dierbaar Kindje, een pand onzer liefde, dat Zijne wijsheid ons schonk, na eene hoogst gelukkige Echtvereeniging van 2½ jaren, hem met zijne dierbaren in zaligere gewesten weder te zien.

OISTERWIJK, 23 September 1856. — H. H. VAN DER ELST, Wed. *J. A. Ramaer.*

Strekkende deze tot eenige en algemeene kennisgeving aan Vrienden en Kennissen.

** Voor de menigvuldige blijken van belangstelling en deelneming, ons, zoo wel te Haarlem, te Leiden als van elders betoond, bij het overlijden van onze waarde Taute en Behuwd-Tante, betuigen wij langs dezen, thans gebruikelijken weg, onzen hartelijken dank.

LEIDEN, 24 September 1856. — C. S. BEVEL, *uit aller naam.*

** C. M. P. TEN SANDE & JAN JARMAN, Directeuren der *Brandmaatschappij* te Amsterdam, adverteren dat zij met goedvinden van de Wel-Edele Heeren Commissarissen, ten Kantore van gemelde Maatschappij, op de Keizersgracht bij de Leliegracht, Buurt L. L., N°. 237 zullen vaceren tot het volgende:

1°. Op Woensdag den 15den October dezes jaars, en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van **5 pct.** UITDEELING over het 66ste afgeloopene jaar; tegen intrekking van de geteekende Kwitantien, en

2°. op Zaturdag den 3den Januarij 1857: en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, mede des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van **10 pct.** BUITENGEWONE UITDEELING, tegen intrekking van de daartoe dienende Kwitantien, mede door de eigenaren geteekend.

**** VOOR *f* 60 PER KWARTAAL, ZONDER MEER.**

Bij een' Onderwijzer, gevestigd in eene der schoonste en gezondste Streken van Noord-Holland, bestaat gelegenheid tot plaatsing van TWEE of DRIE KOSTLEERLINGEN, ten einde met een negenjarig Knaapje, ten zelfden einde zijner zorgen toevertrouwd, eene zedelijke Godsdienstige en tevens Wetenschappelijke Opvoeding te erlangen. Breedvoeriger inlichtingen worden gegeven op *vrachtvrije* Brieven, onder Letter P., aan den Boekhandelaar A. HOOGENBOOM, in de Reestraat te Amsterdam.

**** OPVOEDING EN ONDERWIJS voor Protestantsche Jongeheeren.**

Door vertrek naar Buiten 's Lands, bestaat er, met Nov. e. k., gelegenheid tot plaatsing van één JONGEHEER, van de Pr. G., bij een gehuwd Onderwijzer, zonder Kinderen, die op een fraai en gezond Dorp aan den Rijnspw. woont, en die zich alleenlijk met de opvoeding van *vijf* Jongeheeren bezig houdt.

Het onderwijs bestaat in de Holl., Fr., Eng en Hoogd. Talen, en verder in die wetenschappen, welke vereischt worden tot eene volledige vorming voor eene maatschappelijke betrekking.

De meest voldoende inlichtingen, ook omtrent de zedelijke opvoeding, en eene liefderijke en zorgvuldige behandeling, kunnen gegeven worden door die Ouders en Voogden, die hem steeds met hun vertrouwen hebben vereerd.

Het Kostgeld, enz. is *f* 300 's jaars.

Nadere informatiën zijn op *franco* aanvragen, onder 't motto *Onderwijs*, te verkrijgen bij den Heer L. J. F. HASSELS, Boekhandelaar, op de Blaauwburgwal, te Amsterdam.

** In eene *Apotheek* te 's Gravenhage, verlangt men zoo spoedig mogelijk of met 1°. November: Een BEDIENDE, of iemand het recepteren kundig. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter Z., bij den Boekhandelaar M. J. VISSER, te 's Gravenhage.

** W. J. VAN RIJSOORT VAN MEURS, Apotheker te Dordrecht, verlangt tegen 1°. November e. k. een ervaren BEDIENDE, van de P. G. en voorzien van goede getuigschriften. Men vervoege zich liefst in *persoon* of met *franco* Brieven.

** Men vraagt tegen 1 November te Rotterdam, een' geexamineerd APOTHEKERS-BEDIENDE; voldoende bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kunnende overleggen. Verzoeke *franco* Brieven onder de Letters, V. V., bij den Boekhandelaar H. A. KRAMERS, te Rotterdam.

** In eene *Kruideniers-Affaire* in eene der voornaamste Steden van Gelderland is gelegenheid tot plaatsing van een' LEERLING van de P. G., tegen een matig Kostgeld.

Belanghebbenden gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Letter C, bij den Boekhandelaar H. B. BREIJER, te Arnhem.

** Een gepensioneerd Administratief Onder-Officier, biedt zich aan als KLERK, bij een der Burgemeesters, tevens Secretaris zijnde, ten Platten Lande, tegen een matig Salaris, kunnende hij wegens gedrag, eerlijkheid en bekwaamheid, de beste bewijzen produceren. Adres onder Letts. H. H., bij den Boekhandelaar H. TEN BRINK, te Meppel. Brieven *franco.*

** Tegen vergoeding van Kost- en Leergeld, bestaat er voor een JONG MENSCH gelegenheid, om bij een *Banketbakker* en *Confiturier* in een der voornaamste Plaatsen van Noord-Holland, in genoemd vak te worden opgeleid. Brieven *franco*, onder Letter H., bij den Boekhandelaar W. H. KIRBERGEN, Rokin D. 97, te Amsterdam.

** Een JONG MENSCH, kunnende beschikken over een matig kapitaal, wenschte zich te associeren in eene Fabrijk- of Handelszaak. Adres, met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letters Y. Z., bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen.

** Voor een fatsoenlijk JONG MENSCH, bestaat gelegenheid om op een druk Kantoor opgeleid te worden of zich verder te bekwamen, in het vak van Assurantie en *algemeene* gemeentelijke Administratie. Adres, *franco*, *eigenhandig*, onder Letters A. Z., bij de Boekhandelaars J. VAN BENTUM EN ZOON, te Gouda.

** IEMAND van de Herv. Godsd., eene beschaafde en zedige opvoeding genoten hebbende, wenschte in een Huisgezin of bij eene bejaarde Dame tot Hulp of Gezelschap, tegen Kost, Inwoning en een klein Salaris te worden geplaatst, na reeds meer dan drie jaren in een Huisgezin met jonge Kinderen te zijn werkzaam geweest. Brieven *franco*, onder Lett. H., bij den Boekhandelaar A. A. RENSINK, te Leyden.

**** AAN EEN GENEESKUNDIGE.**

Een *Med. Doctor*, die zich op Java wenscht te vestigen, wordt de gelegenheid aangeboden, om, onder billijke voorwaarden, de Reis KOSTELOOS van Rotterdam naar Soerabaya te doen. Te bevragen, met *franco* Brieven, onder de Letters A. Z., bij de Boekhandelaren ALTMAN en VAN DER PALM, te Rotterdam.

**** MEN VRAAGT OP WELKE PLAATS** er gelegenheid bestaat, dat een Pr. Onderwijzer, in *al* de Nieuwere Talen en Vakken voor het Lager en Middelbaar Onderwijs geëxamineerd, en die reeds vele Jonge Lieden met goeden uitslag opgeleid heeft, eene SCHOOL vestige voor meer gevorderd Onderwijs. Adres, *franco* Brieven, Letter N., aan den Boekh. G. B. VAN GOOR, te Gouda.

**** Wordt gevraagd terstond:**

EEN LETTERZETTER,

bewijzen van bekwaamheid in het zetten van *Maleisch* en van goed zedelijk gedrag kunnende overleggen. Adres met *franco* Brieven, onder Letter N., aan A. KNOOP, op het Klein Heiligland, te Haarlem.

** Een ongehuwd KOETSIER, bekwaam voor zijn vak, Prot. G., 34 jaren oud, ruim tien jaren bij voorname Familie als Koetsier gediend hebbende, van de beste getuigschriften nopens gedrag en bekwaamheid voorzien, met 1°. Nov. a. s. buiten betrekking komende, zag zich gaarne tegen dien tijd weder als zoodanig geplaatst.

Adres onder Letter D., aan het Postkantoor Eindhoven.

**** JAGER en HUISKNECHT.**

Op een Landgoed in Gelderland vraagt men een gehuwd JAGER, zonder Kinderen, tevens geschikt om eenig Huiswerk te verrigten; — tevens vraagt men eenen ongehuwden EERSTEN HUISBEDIENDE.

Vereischten voor beide zijn: Prot. Godsdienst, goed voorkomen, gezond gestel, overlegging van goede getuigschriften en van onbesproken gedrag. Brieven *franco*, onder Letters A. P., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

** In het Polderdistrict Culemborg, wordt verlangd: Een VELDWACHTER, op een Tractement van *f* 250 en Kleeding. Sollicitanten, kunnen zich vervoegen in *persoon*, voorzien van getuigschriften, Maandag den 29sten September, voormiddags 10 uren, op het Raadhuis te Culemborg.

** Er wordt gevraagd om dadelijk in dienst te treden, een KORENMOLENAARS-KNECHT, zijn werk in alle deelen grondig verstaande, Ongehuwd en van de Prot. Godsdienst. Gegadigden vervoegen zich in *persoon*, bij P. KOSSEN. Korenmolenaar in de Rijp.

** Een SCHEEPSTIMMERMANS-KNECHT, dadelijk vast werk begeerende, vervoege zich ten spoedigste bij A. BUITENWEG, Scheepstimmerman, te Vreeswijk aan de Vaart.

** Men verlangt tegen November aanstaande, op een buiten bij Gorinchem, een Gehuwd TUINMAN, liefst zonder Kinderen van de Herv. Godsd. en niet boven de 40 jaren, bekwaam voor allerlei Tuinwerk inzonderheid de Moezerij, het Snoeijen, Bloemisterij enz. Adres onder Letter C., bij den Boekhandelaar NIEUWENHUIS, te Gorinchem, *franco.*

** Een COMMISSIONNAIR in Effecten te Utrecht, wenschte ter meerdere uitbreiding zijner Zaken, zich Administratien te zien opgedragen. Adres met *franco* Brieven, onder Letter M., bij den Boekdrukker W. C. J. BOLLAAN, te Utrecht.

** Op een Dorp in Gelderland, wordt zoo spoedig mogelijk verlangd: Eene GOUVERNANTE, bij voorkeur eene Zwitsersche, van de P. G., ter voleindiging der Opvoeding van twee Meisjes, van 14 en 16 jaren oud, grondige kundigheden en kennis der Muzijk, zijn hoofdvereischten. Adres, *franco*, onder Letter H., bij den Boekhandelaar A. VAN LOON, te Tiel.

** Eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de P. G., middelbaren leeftijd, zag zich gaarne tegen November of later geplaatst tot assistentie in het Huishouden, of ook wel om het geheele bestuur daarvan op zich te nemen; voor die betrekking volkomen bekwaam zijnde, zoo kan men daarvan de voldoendste bewijzen geven, goed kunnende Naaijen, Mazen en met de Wasch omgaan. Hierop reflecterenden, gelieven zich *franco* te adresseren, onder Letters H. B., bij GEBs. KOSTER, Kantoorboek- en Papierhandelaars, Leliegracht, te Amsterdam.

** Eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de P. G., en middelbaren leeftijd, zag zich gaarne met November of eerder geplaatst, ter waarneming eener kleine HUISHOUDING, of tot gezelschap en ter verzorging van eenen Heer of eene Dame, zonder Salaris. Brieven *franco*, onder Letter S., bij den Boekhandelaar WENK, te Rotterdam.

** Men vraagt op een Dorp nabij Leeuwarden: Eene GOUVERNANTE, bekwaam om Onderwijs te geven in de Fransche en Engelsche Talen, Muzijk, Vrouwelijke Handwerken en wat tot het Lager Onderwijs behoort. Adres, met *franco* Brieven, geteekend W. W., aan den Boekhandelaar W. EEKHOFF, te Leeuwarden.

**** MET NOVEMBER**

biedt zich aan eene bejaarde MEID, bij een of twee Heeren, om het geheele Huishouden op zich te nemen, van de P. G., onverschillig in welke Provincie, er zal meer op een goede behandeling, dan wel op ruim Salaris gelet worden, is van Gelderland geboortig, vlug en gezond van gestel. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter B., aan het Hulpkantoor te Koudekerk, a/d Rijn.

**** MINNE DIENST.**

Eene geschikte, gezonde MINNE, P.G., 28 jaar oud, bekwaam tot waarneming van allerlei Diensten, begeerd wordende, adressere men zich met *franco* Brieven, bij Dr. A. L. DE GRIENT DREUX, te Olst.

** *Une Demoiselle suisse de la R. P., qui a fait son éducation à Paris, désire trouver au plustôt une place de GOUVERNANTE dans une bonne famille, ou de Secondante dans un pensionnat. Outre les sciences scolaires, elle enseigne l'Anglais, le Français, l'Allemand, l'Italien et les élémens du Latin, de la musique et du dessin. On demande à proposer les appointements. s'Adresser par lettres affranchies aux initiales A. B., à Monsieur A. KNOOP, Klein Heiligland à Harlem.*

** *De Burgemeester der Stad* AMSTERDAM, zal op Maandag den 6den October 1856, des voormiddags ten 11 ure, in het openbaar, op *het Raadhuis*, in één Perceel **Aanbesteden:**

Het vergrooten van het LABORATORIUM CHEMICUM, in de staalstraat, C. 518, door het Aantrekken en Verbouwen van de Lokalen, voorheen in gebruik van de Politie en van het Gebouw voor den Accijns op het Gemaal, staande op den Groenen burgwal C. 467 en 468, en zulks met alle daartoe benoodigde Materialen en Arbeidsloonen.

Het Bestek en de Voorwaarden dezer Aanbesteding zijn tegen betaling van *f* 1., verkrijgbaar aan het Kantoor van Stads Publieke Werken, op het Raadhuis en leggen aldaar ter lezing; alsmede in het Gebouw van de Maatschappij tot Verbetering van den Werkenden Stand, op den Oudezijds Voorburgwal, M. 243; in *het Vosje*; in *het Fransche Koffijhuis*; in *het Wapen van Medemblik*; in *het Nieuwe Amsterdamsche Koffijhuis*: en in *Café des Pays-Bas.*

Nadere inlichtingen zijn des morgens van 10 tot 12 ure te verkrijgen, bij den Stads-Architect, aan den Stads Timmertuin, alwaar ook de teekeningen ter inzage liggen.

De Burgemeester voornoemd:
C. H. B. BOOT.

Amsterdam, 23 *September* 1856.

** *Burgemeester en Wethouders van* PURMERENDE, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de NAJAARSMARKT dit jaar een aanvang zal nemen op Maandag den 13den October aanstaande.

Alle *Hazardspelen*, *Rijfelaars*, *Horoskooptrekkers* en dergelijken, zullen van deze Jaarmarkt worden geweerd.

De aanvrage om plaatsen voor Schouwburgen, Spellen of Kramen, zullen voor den 1.den October aanstaande bij den Marktmeester moeten geschieden.

Purmerende, den 11*den September* 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Mr. GASINJET.
De Secretaris,
J. GEDIKING.

MAGAZIJN VAN FRANSCHE PIANO'S EN ORGELS,
N. Z. Voorburgwal bij de Nieuwstraat, H. 548, te Amsterdam.

Daar de voorraad van Piano's geheel was opgeruimd zoo is er eene schoone **Collectie** ontvangen, uit de meest gezochtste Fabrieken van *f* 290 en hooger, waaronder door den beroemden FLEIG welke met den Medaille zijn bekroond geweest, SECRETAIR PIJP-HUIS-ORGELS, zijn, zoo nieuwe als bespeelde, buitengewoon goedkoop te verkrijgen. Voor alle Instrumenten wordt jaren ingestaan en oude Piano's en Orgels worden ingeruild.

J. G. C. DE PROUW LAMBERT, Hofleverancier en
H. KNIPSCHEER, Fabrijkant van Kerk- en Huisorgels.

**** ANTI-REUMATISCHE BALSUM,**
van de Erven de Wed. OHRLIJANDSON, te Londen.

Behoeft goede Wijn geen krans, deze BALSUM geene aanbeveling, en het ware gemakkelijk, de Kolommen van dit Blad te vullen met de namen dergenen, die gedurende den loop eener Eeuw in het Buitenland er door hersteld zijn. Doch waartoe zou die lange lijst van onbekende namen dienen? zekerlijk niet om de ongeloovigen te beschamen. Genoeg zij het te melden, dat die heilzame Balsem thans ook in ons Vaderland verkrijgbaar is gesteld en wel tegen *f* 1,50 de Heele en *f* 0,75 de Halve Flacon, bij de HH. Dépôthouders:

H. H. Uloth,	Apoth. te	Amsterdam.
L. J. Grootendorst,	„ „	Utrecht.
J. M. van Renesse,	„ „	's Hage.
J. J. Schreuder,	„ „	Haarlem.
G. C. Schreuder,	„ „	Edam.

Men beproeve nu en oordeele!

H. C. GRAAMAN, Geoctroijeerd Fabriekant te Rotterdam, Schiedamsche-Dijk, Wijk 3, N°. 180, annonceert, dat door hem een belangrijke verbetering in de **Verwarmings Toestellen** is aangebragt, vooral ten opzigte der *gesloten Vuurhaarden*, waardoor bij bezuiniging van Brandstof meer warmte ontwikkeld wordt, en men tevens gebruik kan maken om er

in te *koken*, waarvan de damp en reuk in de Schoorsteen wordt afgeleid, dewijl de Kookplaats gemasceerd is: ook is het gevaar voor brand minder en het levert een sierlijk Meubel voor zeer billijken prijs.

Van deze en diverse andere soorten sierlijke en goed geconstructeerde HAARDEN, KAGCHELS, CUISINIÈRES, STRIJKFORNUIZEN, ZINKEN HAARDPLATEN ENZ. is eene ruime voorraad voorhanden.

*** Bij fatsoenlijke Lieden van de P. G., zonder Kinderen in eene voorname Stad in Overijssel, bestaat tegen 1° November a. st. of eerder, gelegenheid voor een HEER of JUFVROUW voor Kost en Inwoning, desverkiezende vrije Kamer, tegen *f* 18 per maand. Adres *franco* Brieven, onder Letters G. A., bij den Boekhandelaar JAC. VAN DER MEER, te Deventer.

TE HUUR, voor *f* 130, per Jaar. Met den eersten November 1856, in de Gemeente Oldebroek, (Gelderland): Een HEEREN-HUIS, vrij van overstroomingen, met grooten Tuin, waarin 90 stuks beste Vruchtboomen.

Het Huis bestaat uit eene Suite, Kelderkamer, Keuken, Mangelkamer, Stal en boven vier Kamers, Meidenkamer en zeer goede Droogzolder, en is gelegen ¼ uur van het Dorp Oldebroek, een uur van Elburg, waar zeer goede Kostscholen zijn, drie ure van Kampen, en even ver van Zwolle, aan den Zuiderzeeschen Straatweg. Adres, *franco* Brieven, bij den Heer SEYFFARDT, te Elburg.

*** **TE HUUR MET PRIMO MEI 1857,** binnen de Stad Nijmegen een deftig HEERENHUIS, op eenen schoonen stand gelegen, met onderscheidene Boven- en Benedenkamers, Tuin, Kelders, Stal, Koetshuis, Grond en Regenpompen en verdere Gemakken. Te bevragen bij G. C. ROMBOUTS, Bagijnegas D. N°., 577, te Nijmegen.

*** Door vertrek naar elders is te Utrecht op een zeer goeden stand te HUUR of te KOOP: Een wel onderhouden HEERENHUIS, met 7 grootere en 2 kleinere Kamers, bijzonder vele Gemakken en een Tuin. Te aanvaarden bij voorkeur reeds met 1 November. Brieven *franco*, onder Letters S. W., aan het Bureau der Utrechtsche Courant.

*** **ATTENTIE.**

Door vertrek naar elders, bestaat er, op den besten stand der Stad Dordrecht, tegen eenen billijken prijs, gelegenheid tot overneming eener Fatsoenlijke, sedert lang met goed succes gedreven WINKELZAAK, welke zeer voor uitbreiding vatbaar is, en door eene Juffrouw kan worden waargenomen.

Belanghebbenden hierop reflecterende, gelieven zich met *franco* Brieven te adresseren onder Letter Z., aan den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht.

*** **TER OVERNEMING**

wordt aangeboden, ten gevolge van oprigting eener nieuwe Zaak: Eene bloeijende AFFAIRE, uitgeoefend wordende te Amsterdam, op den meest gezochten stand aldaar en waarvoor, in verhouding van de winsten, een betrekkelijk klein kapitaal wordt vereischt. Ook zoude de tegenwoordige Eigenaar genegen zijn, een gedeelte van het benoodigde Fonds in de Zaak zelve te laten, en zich omtrent hare geneeskundige ... vertrek..., te doen voor eenige jaren met den nieuwen verkrijger te verstaan. Gegadigden gelieven zich tot bekoming van informatien in *persoon* of bij *franco* Brieven, te vervoegen bij den Makelaar H. G. SCHELTEMA, op de Keizersgracht bij de Runstraat, Buurt K. K. N°. 449, te Amsterdam.

*** **VERKOOP van PUIN en STEEN,** te HAARLEM.

Op Zaturdag den 27sten September 1856, des morgens ten tien ure, zal te Haarlem publiek worden Verkocht: Ongeveer **300** kub. Ellen beste zuivere grove PUIN en **60,000** zeer goede METSELSTEEN, (grootendeels harde Moppen), afkomstig van de gesloopte Vestmuren. Aldaar zeer gunstig tot vervoer langs het water gelegen, tusschen het Groote Houthek en de Kleine Houtpoort.

*** G. W. WESSELING zal op Maandag den 29sten September 1856, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in de *Witte Zwaan* op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen, en Vuren, Dramsche Fredrikstadsche, Bijhavensche, Riga, Narva en Stettinsche Balken, Noordsche Spieren, Wijburger, Abo, Zweedsche, Hamburger, Danziger en Noordsche Deelen en Platen, Riga en Narva Sparren, Battings, Juffers, Fliens, Colters, Eikenhout. Een partijtje Dennen, Vuren en Greenen en andere **HOUTWAREN.** Liggende in de Binnenkant en op den Wal.

*** G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON, zullen op Maandag den 29sten September 1856, des middags ten 12 ure, in het Lokaal *Vereeniging*, in de Warmoesstraat te Amsterdam, presenteren te verkoopen: Extra mooije nieuw aangekomen **NOORDSCHE BALKEN,** Spieren, Juffers, Paal-Ellens, Kolders, Battingplaten en Deelen, *Stettinsche* en *Narva* Balken en Sparren; *Dantziger* Balken en Deelen, Kroon-Vuren *Memelsche* en *Rigasche* Deelen en Platen; Eiken Balken en Barghouten, alsmede eene onaangebroke lading *Fredrikstadsche* Kroon-Deelen en een partijtje *Rhijnsche* GREENEN. Liggende in de Oude Schans en op de Wallen, volgens Nota's, te bekomen bij ALTIUS & C°.

*** Op den 30sten Sept. en 14den Oct. e. k. 's morgens ten elf ure, zal in het Logement *de Haas*, te Elburg, in het openbaar en bij inzet en toeslag worden Geveild en Verkocht: De WIND-OLIEMOLEN *DE KOMEET*, met TOEBEHOOREN, voorzien van Bergplaats voor 50 lasten Zaad, 3 Olie bakken, Koekkasten, Toestel ter vervaardiging van Patent Olie, enz. en met 3 KNECHTSWONINGEN, alles staande en gelegen te Elburg aan de Haven. In denzelve wordt het bedrijf met goed succes uitgeoefend, waarop bovendien van gunstigen invloed is de ontwerp tot stand gebragte verbetering der Haven, zoodat ook de geladene schepen tot bij denzelve naderen kunnen.

Informatien naar het Goed en de Veilings voorwaarden zijn (op *franco* Brieven) te verkrijgen, ten Kantore van Mr. G. A. HOEFHAMER, Notaris te Elburg.

WEELDE EN GEBREK. Uit het Engelsch van Mrs. ANN. S. STEPHENS, 2 Deelen in gr. 8°. met Vignet. Prijs............ *f* 6,20.

DE VODDERAPER. Uit het Engelsch 2 Deelen in gr. 8°. met Vignet. Prijs... *f* 4,80.

Deze belangwekkende nieuwe Romans zijn algemeen verkrijgbaar gesteld door de Uitgevers de Wed. L. VAN HULST EN ZOON, te Amsterdam.

De Laatste Exemplaren van het Aardrijkskundig Woordenboek van J. VAN WIJK Rz., met Supplement, 11 Dln.

Voor *f* 18,50 in plaats van *f* 68,10 en *f* 10,20 premie.

De Boekhandelaar **J. H. VAN DER BEEK,** in het bezit zijnde van een klein getal Exempl. van bovengenoemd belangrijk Werk met Supplement geheel compleet, gebonden in 11 nette Banden met Vergulde Rugstempels, is tot het besluit gekomen dezelve op te ruimen tegen den prijs van *f* 18,50 in plaats van *f* 68,10 en bovendien als PREMIE toetegeven

J. C. BEYER, Leerboek der Aardrijkskunde,

NAAR AANLEIDING VAN DE BESTE NIEUWERE AARDRIJKSKUNDIGE WERKEN, een Deel roijaal Octavo van 900 Bladz. in twee kolommen compres gedrukt, waarvan de prijs is *f* 10,20. De Aflevering geschiedt à Contant en op *franco* aanvrage, REGULIERSBREESTRAAT het 4de Huis van de Botermarkt, te AMSTERDAM.

Een Pracht-Exemplaar van het Woordenboek van VAN WIJK, Velin Papier, rijk Verguld, 11 Dln. is à *f* 25 te bekomen; alsmede de 4 Deelen SUPPLEMENT, ingenaaid voor *f* 7,50 in plaats van *f* 26.60.

NB. VAN WIJK'S Woordenboek bevat eenige Duizende Artikelen meer dan dat van J. KRAMERS Jz.

*** **TE HUUR OF TE KOOP.**

Tegen 1 November e. k. of later, een hecht, weldoortimmerd HUIS, van 2 Verdiepingen voorzien van alle Gemakken, benevens Welwater-pomp, Schuurtje met Stallen en grooten Tuin met Vruchtboomen. Te bevragen met *franco* Brieven, Lett. T. H. H, bij W. BECKING, Boekh. en Boekdrukker, te Doesborgh.

*** **VERKOOPING VAN EENEN UITGEBREIDEN INBOEDEL.**

Op Woensdag den 15den October 1856 en volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 ure, zal door den te Bloemendaal residerenden Notaris J. L. TER HOFFSTEEDE, in het Logement *Zomerzorg*, bij Bloemendaal, worden Verkocht: Engelsch Aarde-, Porcelein-, Kristal- en Glaswerk, Koper-, Tin-, IJzer- en Blikwerk, best gevulde Bedden, Matrassen, Dekens, Gordijnen, Vloerkleeden, Karpetten, Spiegels, Tafels, Ledekanten, Kanapé's, Stoelen en andere Mahony-, Kersen-, Eiken-, Gladhouten- en geschilderde Meubelen, Tafelzilver, enz.; voorts eene zeer groote hoeveelheid van Stoelen met matten Zittingen, waarvan het grootste gedeelte zoo goed als nieuw, en van stevige gewerkte Tafels; wijders een Kapwagentje, Boerenwagen, Gierbak, Tuin- en Stal-Gereedschappen en laatstelijk Koeijen, Hooi, Hout en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden. Alles omschreven bij Catalogus, te bekomen bij J. J. VAN BREDERODE, Boekhandelaar te Haarlem, en bij den Notaris voornoemd. De Goederen zijn Zaturdag den 11den en Maandag den 13den particulier, en Dingsdag den 14den van 10 tot 3 ure, voor een ieder te zien.

*** **GRUTTERIJ.**

Op Woensdag 15 October 1856, voormiddags 11 ure, in het Logement te Oosthuizen, ten overstaan van den Notaris J. KORVER aldaar, zal men publiek verkoopen:

Eene in volle werking zijnde GRUTTERIJ, met een aanzienlijk WOONHUIS, ERF en TUIN, waarin jaarlijks 50 à 60 Last Boekweit wordt vermalen en waarbij nog een belangrijk debiet is in andere Artikelen. Alles zeer gunstig staande en gelegen te Oosthuizen, tusschen de Steden Hoorn en Purmerende.

Deze Perceelen zijn inmiddels *Uit de Hand te Koop*; te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner L. PEEREBOOM.

BINNEN UTRECHT.

Men zal op Zaturdag 18 October 1856, des namiddags ten 5 ure, achter St. Pieter, in *het Locaal van Verkoopingen*, in het openbaar verkoopen:

Eene kapitale HEEREN-HUIZING, met Erf, Grond, Plaats, en grooten smaakvol aangelegden Tuin, staande en gelegen te Utrecht aan de Zuidzijde van de Romerburgerstraat, bewoond geweest door wijlen Mev. *Gossiaux*, Wijk A, N°. 539, groot 6 R., 60 E.

Dit Perceel heeft beneden drie en boven vier groote Kamers, Keuken, ruime Zolders, Vliering en bekluisde Kelders.

Te aanvaarden ult. Februarij 1857.

Te bezigtigen iederen Donderdag van 12 tot 3 ure, en Vrijdags voor den verkoop van 11 tot 4 ure, mits voorzien van een Toegang-billet, afgegeven door den te Utrecht residerenden Notaris NICOLAAS DE GRAAF.

*** De Notaris Mr. H. DIJCKMEESTER, te Tiel, zal namens zijne Principalen, op Woensdag den 1sten October bij inzet, en op Woensdag den 15den October 1856, bij finale toewijzing, beide de dagen des voormiddags om 11 ure, ten huize van de Wed. *A. van Neerbos*, in *den Engel*, te Hien, Verkoopen:

Onder DODENWAARD.

N°. 1. Eene HOFSTEDE, bestaande in Woonhuis met drie Kamers, Kelder, Keuken, Achterhuis en Schuur, Erf, Tuin, Boomgaard, en daarbij gelegen Gronden, vroeger Boomgaard, zeer geschikt voor Tabaksteelt, gelegen aan den Waaldijk, thans bewoond bij *E. Everts*, te zamen groot 3 Bunders, 78 Roeden, 70 Ellen; bekend bij het Kadaster in Sectie B, N°. 434, 435, 436, 437, 445 en 539.

N°. 2. Vier Bunders: 86 Roeden, 40 Ellen WEILAND, gelegen aan den Zandweg aldaar, in Sectie A, N°. 189, 190 en 191, genaamd *DE MIDDELHAM.*

N°. 3. Drie Bunders, 85 Roeden, 80 Ellen WEILAND aldaar, Sectie A, N°. 180 en 181, *CORNETS WEIDE* genaamd.

Onder OCHTEN.

N°. 4. Drie Bunders, 03 Roeden, 30 Ellen WEILAND, bekend bij het Kadaster in Sectie B, N°. 84, 85 en 86.

Alle de voornoemde Bouw- en Weilanden te aanvaarden 1 Januarij en de Gebouwen 1 Mei 1857.

Nadere informatien te bekomen bij den Notaris DIJCKMEESTER voornoemd.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

ACHTTIEN JAREN OP DE GOUDKUST,

door **BRODIE CRUICKSHANK,** vertaald en vermeerderd door D. P. H. J. WEYTINGH, Lid v. d. Kol. Raad, Regter en Koopman te Elmina. 2 Deelen met uitslaande Plaat. Prijs.............................. *f* 4,80.

Men leze de uitmuntende en zeer aanprijzende recentie van dit werk in den *Gids* N°. 9, *Zondagsblad*, enz.

*** **VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN LEESBIBLIOTHEKEN.**

Medio October verschijnt bij den Boekhandelaar J. F. V. BEHRNS, te Harlingen, het *derde* en *laatste* Deel van

VILLETTE,

laatste Werk van CURRER BELL. Prijs.... ***f* 2.25.**

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

wordt aanbevolen en om den inhoud en om de goedkoope prijs:

1°. *Leven en Avonturen van* **P. T. BARNUM;** zijne uitgestrekte ondernemingen en Kunstreizen, met JENNY LIND en anderen. Een deel in 8vo. met Platen slechts *f* 1.50.

2°. *Verhalen van* **HACKLANDER, GERSTACKER, SMIDT, FANNY, LEWALD ENZ.** Twee Deelen in 8vo. met platen slechts *f* 2,50.

Voor *f* 6.00 in plaats van *f* 21.00.

Tot opruiming van nog enkele Exemplaren, zal door BLUSSÉ EN VAN BRAAM te Dordrecht, zoo lang de *geringe voorraad* strekt, worden afgeleverd:

Het **MAANDSCHRIFT** voor **TUINBOUW,** met zeer vele Platen, in **zeven Jaargangen** compleet, Uithoofde van het gemis van enkele Platen in de 1ste en 2de Jaargangen, waarmede de koopers moeten genoegen nemen, is bovenstaande belangrijke prijsvermindering vastgesteld.

*** Bij W. F. STRAMROOD, te Wijk b/D., komt van de pers:

1°. **MIJMERINGEN IN DE PASTORIJ,** een legaat van eenen *armen Schrijver*, door PHENIKS, gr. 8°. 1e en 2e Stuk, Prijs ad............ *f* 0,60. Met *vier* Stukken zal dit belangwekkend Werk kompleet zijn en zal dus in zijn geheel *f* 2,40 kosten.

Den Uitgever durft dit geschrift gerustelijk aanbevelen, het is in eenen boeijenden stijl geschreven, en bevat vele zuivere Evangelische denkbeelden; hij stelt zich van dat Boek dan ook een buitengewoon debiet voor.

2°. **DE CHRISTEN IN LEVEN EN NA HET STERVEN,** vier Godsdienstige overdenkingen, betreffende de *beperktheid van des Christen doorzigt aan deze*, en de *voortreffelijkheid daarvan aan gene zijde des grafs*, naar aanleiding van 1 Corinthe XIII: 9—12, door CHRISTOPHILUS, post 8°. 1e Stukje, Prijs......... *f* 0,30. Met *vier* Stukjes zal dit belangrijk Werkje kompleet zijn en het geheel *f* 1,20 kosten.

VOORTS:

3°. **DE ZONDAGSKLOK,** naar de *Amerikaansche uitgave*. DE DAG DES HEEREN, een Volksboekje tot opwekking van eene Godsdienstige viering van den Zondag. Prijs 40 Cts. en ter verspreiding bij de 25 Exempl. te gelijk à 32½ Cts.

*** Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE ROOMSCH KATHOLIJKE KERK EN DE HERVORMING, IN BRIEVEN, DOOR EENEN ROOMSCH KATHOLIJKEN LEEK,

naar aanleiding van de geschriften van Dr. CAPADOSE, A. FRENTROP, Prof. J. C. H. MURÉ en Dr. J. C. ZAALBERG.

ZESDE BRIEF.

De Roomsch-Katholijke Kerk getoetst aan de Heilige Schrift. (II).

Prijs 20 Cts.

Mede zijn nog te bekomen den derden Druk van den 1sten tot en met den 5den Brief, ieder à 20 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.